

**Fire år
i vekst.
Dette har vi
jobbet for.**

Fellesorganisasjonen (FO)
2015–2019

Forord

Anstendig lønn, faste ansettelser, trygge arbeidsforhold og en pensjon til å leve av når du går av siste vakt eller låser kontoret for siste gang. I perioden 2015-2019 har FO arbeidet knallhardt for profesjonenes faglige interesser både på arbeidsplassen og på samfunnsnivå.

Selv om kampsakene er kjente, skriver vi ny FO-historie nå. Det politiske scenskiftet har tvunget organisasjonen til å tenke nytt – og det har vi klart.

Vi har tilpasset oss nytt politisk landskap, og stått stødig bak kravene for medlemmenes lønns- og arbeidsforhold, og et inkluderende samfunn.

Medlemstallet har økt med rundt 3000 medlemmer i perioden. FO er det overlegent største forbundet for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. En stor takk rettes til innsatsen fra FO-tillitsvalgte, FOs fylkesavdelinger, FO-Studentene, ansatte, samarbeidspartnere – og ikke minst, våre 30 000 medlemmer!

Lønn FO-medlemmene er selve ryggraden i velferdsstaten og deres innsats fortjener ordentlig arbeids- og lønnsvilkår. De gjør en uvurderlig jobb på Nav-kontorer, skoler, barnehager, barnevern, i rusomsorg, psykisk helsevern, sykehus, kriminalomsorg og tjenester til personer med funksjonsnedsettelse.

Seier med kompetanselønn

Gjennom hele perioden har det vært et godt samarbeids- og forhandlingsklima i KS-området, og vi har fått til forhandlingsresultatet uten bruk av mekler.

Under hovedoppgjør i 2016 vant FO en stor seier ved at det ble innført 16-årstrinn for alle i garantilønnstabellen i kapittel 4, ikke bare lærerstillingene. I tillegg ble universitets- og høgskolestillingene harmonisert med lærerstillingene slik at lønssystemet ble mer helhetlig. Dette gir et godt utgangspunkt for rekruttering og verdsetting av alle som arbeider i kommunene.

Kamp for arbeidstid

FO har gjennom hele perioden arbeidet med å:

- Forsvare rettigheter i dagens tariffavtaler
- Bevare normalarbeidsdagen
- Få rettferdig ubekvemstillegg
- Kjempe for heltidsstillinger

Deltidsstillinger er en stor utfordring i norsk arbeidsliv, og en viktig årsak til lønnsforskjeller. Deltid gir også svakere pensjonsopptjening, og samfunnsmessige konsekvenser på lang sikt.

Regjeringen åpnet opp for mer bruk av midlertidige ansatte ved å endre arbeidsmiljøloven i 2015. Det er på tvers av anbefalinger fra Arbeidstilsynet, eksperter på arbeidslivsområdet, fagbevegelsen og FO. Arbeidstid er sammen med lønn det viktigste vi kan sikre av avtalerett for våre medlemmer.

Likelønn

Arbeid for likelønn har vært sentralt i hele perioden. FO har vært en pådriver i kampen for likelønn, både innad i LO og utenfor. Vi har arbeidet med å sikre likelønn gjennom verdsetting av kvinne-dominerte yrker, uttelling for utdanning og lik lønn for likeverdig kompetanse. Formuleringer vi har fått til i KS og Spekter, har gitt oss verktøy for å jobbe med det lokale likelønnsarbeidet framover.

Som grunnlag for likelønnsstrategi og tariffkrav framover har vi fått CORE – Senter for likestillingsforskning til å lage en rapport om tilstanden for likelønn i Norge.

Kampen for likelønn er kvinnepolitikk. Likelønn er det største hinderet for reell likestilling i Norge. Vi har et av Europas mest kjønnsdelte arbeidsmarked. Verdsettsdiskriminering mellom kvinne- og mannsdominerte sektorer, og mellom offentlig og privat sektor utgjør halve ulikelønnen. FO stiller spørsmål ved hvorfor det skal være langt bedre betalt å bygge veier og bruer enn folk og samfunn.

Tariffavtale Etter nesten ett års forhandlinger ble en tariffavtale inngått mellom FO og behandlings-enheten UNICARE små enheter.

Arbeidsforhold Høyredreiningen etter regjeringsskiftet i 2013 har hatt en merkbar effekt på arbeidslivspolitikken. Kampen mot rasering av sentrale rettigheter i Arbeidsmiljøloven og bevaring av tariffavtalte rettigheter har vært sentralt for FO i landsmøteperioden. Et annet viktig arbeid i perioden har vært forhandlingene om ny offentlig tjenstepensjon tilpasset pensjonsreformen.

På vei til representantskapet i LO, et fulltallig arbeidsutvalg og to fra FO-avdelingene.

Ny offentlig tjenstepensjon

I 2018 var FO i forhandlinger om ny offentlig tjenstepensjon. Avtalen som ble inngått 3. mars er særlig viktig for FOs mange unge medlemmer slik at også de sikres en pensjon å leve av. Hvis vi ikke hadde tilpasset offentlig tjenstepensjon til ny folketrygd med levealdersjustering, ville de unges pensjon blitt dårlige og dårligere år for år.

Pensjon fra første krone

I 2019 tok FO og andre forbund ut medlemmer i streik. FO streiket for pensjon fra første krone, også for deltidsansatte. Dette var en stor konflikt som fikk bred mediedekning.

FOs medlemmer og streikeledere ved sykehusene og fylkesavdelingene i Oslo og Trøndelag gjorde en formidabel innsats gjennom hele streiken.

Opprør i barnevernet

I 2011 ble det anslått en mangel på 1500 ansatte i kommunalt barnevern. Solberg-regjeringen leverte kun 120 nye stillinger frem til 2018. Da statsministeren etterlyste flere suksesshistorier fra barnevernet i sin nyttårstale i 2018, reagerte mange ansatte og FO-medlemmer som arbeider i kommunalt barnevern. Ny beregning viser at det fortsatt mangler 1250 nye stillinger.

Barnevernsansatte over hele landet delte filmen #HeiErna på sosiale medier. Budskapet i kampanjen var: «Hei Erna! Vi vil også ha flere suksesshistorier, men da trenger vi flere ansatte.» Saken ble plukket opp av NRK og fikk nasjonal dekning.

FO bistod initiativtakerne med å spre kampanjen gjennom FOs nettside og sosiale medier. Kampanjen bygger blant annet på FO-politikk og vår dokumentasjon om bemanningsnorm.

Arbeidsmiljø FO ser økende press i arbeidslivet som går på bekostning av ansattes arbeidsmiljø. Det gjelder for eksempel lengre arbeidstid, større krav til tempo, manglende tilrettelegging, veiledning og opplæring for gravide og eldre arbeidstakere, ubekvem arbeidstid, og ikke minst vold, trusler og trakassering.

Vern mot vold og trusler

Vi ha sett økende tendens til at FOs profesjoner og medlemmer utsettes for netthets de senere år. I 2016 utarbeidet FO derfor en veileder for netthets, med informasjon om hva netthets er, og hvordan dette kan arte seg. Den beskriver forventninger til arbeidsgiver, verneombud, kollegaer og tillitsvalgte, og gir råd om forebygging og håndtering.

En viktig seier innenfor vold og trusler denne perioden var nye forskriftsbestemmelser. Sammen med LO, Norsk Sykepleierforbund og Politiets Fellesforbund klarte FO å styrke forskriften og kravene til oppfølging av vold og trusler i arbeidslivet. 1. januar 2017 trådte nye forskriftsbestemmelser til arbeidsmiljøloven om vold og trusler i kraft.

#Metoo

Et viktig kvinnepolitisk tema i perioden har vært, og er, #metoo og #ikketilforhandling. FO har jobbet helt konkret med bevisstgjøring i organisasjonen og har utarbeidet egne retningslinjer mot seksuell trakassering. FO har også jobbet mye med temaet innad i LO. Kampanjene understreket de alvorlige konsekvensene av å bli utsatt for seksuell trakassering. Kvinner er særlig utsatt. FO har lenge vært opptatt av hvordan vi kan forhindre at dette skjer. Vi er fortsatt opptatt av å ha temaet høyt på agendaen selv om kampanjene stilner.

FO har vært pådriver for å følge opp dette i LO og LO Stat.

Helse- og sosialpolitikk FO har arbeidet målrettet og systematisk med politisk påvirkning innenfor ulike sektorer der våre medlemmer jobber. FO får ofte tilbakemeldinger fra medlemmer om svakheter i dagens system som må endres for å styrke kvaliteten i tjenestene. Organisasjonen har tatt medlemmenes erfaringer med i arbeidet sitt.

Forslag til ny barnevernslov

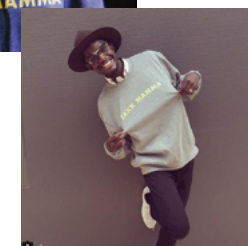
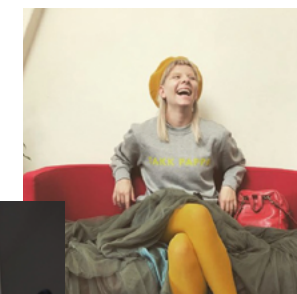
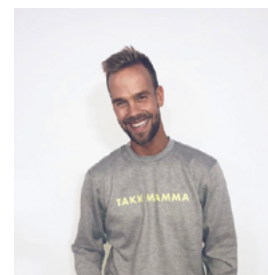
I mange år har FO anbefalt politikerne å lage en rettighetsbasert barnevernslov. Og innsatsen har gitt resultater.

Barnevernslovutvalget la frem forslag til ny barnevernslov i 2016. De brukte FNs barnekonvensjon aktivt til å styrke barns rettigheter på alle områder i barnevernsloven. Forslag til ny barnevernslov ble sendt på høring i 2019. Den nye loven har som uttalt mål å sette barnas behov i sentrum og bidra til bedre faglig arbeid.

Bemanningsnorm i barnevernet

I 2015 gikk FO og Fagforbundet sammen om å kvalitetssikre forsvarlighet i barneverntjenesten med en veiledende bemanningsnorm. Målet var å få etablert et tak på antall barn som kontaktpersoner i barnevernet skal ha ansvar for. FO tok saken opp i møte med barneminister Solveig Horne (FRP) samme år. Vi har også satt bemanningsnorm på dagsorden i pressen, og tatt kontakt med partier og enkeltpolitikere for å skape endringer. FO har i tillegg bidratt aktivt med innspill til Bufdir i deres arbeid med kompetanse i barnevernet.

Ettervern for unge etter fylte 18 år

I august 2018 iværksatte FO, i samarbeid med Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB), en stor kampanje for ettervern til og med 25 år for ungdom i barnevernet.

Flere kjendiser stilte opp for å promotere kampanjen #takkmamma #takkpappa i sosiale medier. Det ble samlet inn nesten 18 000 underskrifter til støtte for kampanjen. Sentrale aktører på barnevernfeltet stilte seg også bak kampanjen i et eget opprop. Elisabeth Backe-Hansen utarbeidet en kunnskapsoppsummering om ettervern på oppdrag fra FO.

Hele kampanjen ble avsluttet med et fullsatt frokostmøte hvor statssekretæren fikk overlevert underskrifter, opprop, kunnskapsoppsummering og kampanjegenseren. Rett før jul 2018 kom nyheten om at regjeringen foreslår at ungdom i barnevernet skal få rett til ettervern til 25 år.

Levekår og rettsikkerhet for personer med utviklingshemming

Levekår for personer med utviklingshemming har FO jobbet mye med i perioden. Vi har utarbeidet forslag til helhetlig opptrappingsplan for kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming, og kartlagt kompetansesituasjonen i kommunale helse- og omsorgstjenester. Undersøkelsen ble gjennomført i samarbeid med NAKU (Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemmede). Undersøkelsen avdekket mangel på relevant utdanning hos 1 av 3 ansatte i tjenestene, like få har utdanning fra universitet/høyskole, og bruk av deltidsstillinger er svært høy.

Sammen med brukerorganisasjonene lyktes vi med å få budsjettgjennomslag for HELT MED. Prosjektet er drevet av SOR som jobber med å få personer med utviklingshemming ut i ordinært arbeid. Prosjektet fikk statsbudsjettgjennomslag i 2017. 1000 nye arbeidsplasser på 10 år for personer med utviklingshemming er sikret. Det er etablert tett samarbeid med NFU og SOR som blant annet har resultert i felles kronikk og seks felles krav med tilhørende kravkort for bruk til politisk påvirkning.

Utdanningspolitikk Velferdsstatens oppgaver skal løses på faglig forsvarlig vis og med god kvalitet i tjenestene. Barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere er avhengig av at fagfeltene og utdanningsfeltene bygges og styrkes. Dette er et viktig innsatsområde for FO.

Utdanningspolitisk debatt

Landsstyret har behandlet flere saker om utdanningspolitisk debatt i FO, blant annet en rapport fra 2017 om utdanningspolitiske utfordringer for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. I 2018 ble utdanningspolitisk verksted avholdt. Arbeidet har gitt FO godt grunnlag for å delta i utdanningspolitiske debatter både internt og eksternt, lokalt og nasjonalt.

FO løfter profesjonene

Det er viktig å heve statusen til profesjonene, og synliggjøre at forbund i LO også er for dem med høyere utdanning.

FO har jobbet for å styrke finansieringen for profesjonsutdanningene våre og bedre rammevilkår for å sikre mer forskningsbaserte, yrkesrettede og praksisnære studier. FO har i ulike sammenhenger gjennom hele landsmøteperioden spilt inn behov for økt finansieringskategori for sosionomer. Årlig medlemsvekst tyder på at FO står sterkt hos barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Felles rammeplan for helse- og sosialutdanningene

Kunnskapsdepartementet har vedtatt nye nasjonale retningslinjer for institusjonenes arbeid med utdanningene. I tillegg er det vedtatt å innføre nytt styringssystem hvor dagens rammeplaner blir erstattet av en overordnet felles forskrift for alle de 19 helse- og sosialfaglig grunnutdanningene.

FO har formidlet behov for større likhet mellom utdanningsstedene slik at studentens læringsutbytte ved avsluttet eksamen er lik uavhengig av hvor i landet utdannelsen er gjennomført. Organisasjonen har deltatt i de nasjonale fagorgan for undervisning og forskning for våre profesjoner, det som tidligere het Universitets- og høgskolerådenes sentrale profesjonsråd, hvor ulike problemstillinger knyttet til utdanningspolitiske spørsmål blir diskutert.

LO Kongress 2017

FO er fornøyd med at LOs handlingsprogram fra 2017 stiller seg bak mange saker som er viktige for oss. Dette gjelder for eksempel kravet om bemanningsnorm i kommunalt barnevern, tiltak for likelønn, profittfri velferd og at enslige mindreårige asylsøkere skal være barnevernets ansvar. Dette er saker som lenge har stått på FO sin dagsorden, og LO gir oss viktig drahjelp både på disse og andre områder.

Vernepleier.no

Vernepleier.no er blitt et etablert og kjent forum for å formidle kunnskap og fag om og med vernepleiere. Vernepleier.no er et nettmagasin primært for og om vernepleiere: En nettside med en tilleggsside på Facebook. Vernepleier.no publiserer ukentlige saker om vernepleiere og deres arbeid. Et stort antall lenker til vernepleier-, videre- og masterutdanninger, egenproduserte saker, intervjuer med vernepleiere og gode praksiseksempler er lagt ut. FO overtok domenenavn, drift og redaksjonelt ansvar for vernepleierportalen og Facebook-siden med samme navn 1. august 2016, og skiftet i april 2017 navn til vernepleier.no.

Internasjonalt solidaritetsarbeid

FOs engasjement strekker seg ut over Norges grenser. Vi samarbeider med kolleger i fattige land, støtter utvalgte prosjekter og bidrar til fagutveksling. Solidaritetsarbeidet er forankret sentralt og lokalt i forbundet. Vi støtter blant annet barnekultursenteret i Betlehem.

Siden 1997 har FO støttet oppbyggingen og drift av Ghirass barnekultursenter i Betlehem. Her får barna i Betlehem-distriktet et sikkert sted å lære, leke, delta i fritidsaktiviteter og treffe venner.

Arrangementer I perioden har FO gjennomført flere vellykkete arrangementer for FOs medlemmer og profesjoner, og politikere og beslutningstakere innenfor helse- og sosialfeltet.

Glassjenta

10.februar 2017 arrangerte FO en vellykket, og tankevekkende storhøring om glassjenta-saken. «Glassjenta-saken» er norgeshistoriens mest omfattende reportasjeserie om systemsvikt i barnevernet. Journalist Thomas Ergo og statsråd Solveig Horne var blant innleiderne da en fullsatt Felix-konferansesal i Oslo brukte dagen til å lære av det som skjedde.

FO-Dagene

FO-dagene ble første gang arrangert i november 2016 og andre gang november 2018, med program over tre dager. Begge arrangementene hadde nærmere 300 deltakere. Dagene inneholdt både praksisbesøk, enkeltstående innlegg og debatter. Evalueringen viste at deltakerne var godt fornøyd. FO-dagene ble etablert som årets viktigste begivenhet for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere i 2016. Tema for dagene var «Stå opp for trygghet». FO fortsatte suksessen i 2018 med tema: "Med kraft til å være".

Sosialarbeiderdagen

Hvert år, tredje tirsdag i mars, markerer FO den internasjonale sosialarbeiderdagen. I 2019 ble det arrangert en større fagdag med spennende foredragsholdere fra forskningsmiljøet og arbeidshverdagen til sosialarbeidere.

Arrangementet var et samarbeid mellom Fellesorganisasjonen (FO), FO-Studentene, VID vitenskapelige høgskole og OsloMet – storbyuniversitetet.

Sosialarbeiderdagen denne perioden

2016: Sosialarbeider i en urolig tid
2017: Samfunnsarbeid og bærekraftige lokalsamfunn
2018: Grønt sosialt arbeid
2019: Sosiale problemer: Mitt og ditt, eller vårt ansvar

FO markerer også den internasjonale sosialpedagogdagen 2. oktober. I hele velferdsstaten gjør sosialpedagoger en uvurderlig innsats for den enkelte og felleskapet. Vi er stolte av deres innsats for barn og unge, voksne og eldre.

Arendalsuka

De siste årene har FO virkelig brukt mulighetene Arendalsuka gir. Våre stands, seminarer og debatter er populære og godt besøkt. Det har gitt oss medieoppmerksomhet rundt sakene våre. Gjennom strategisk arbeid og samarbeid mellom forbundskontor og lokale avdelinger, og FO-Studentene, har vi lyktes med å profilere FO som et av de ledene forbund som står opp for ansatte og studenter innenfor helse- og sosialsektoren.

Priser

Sosialarbeiderprisen deles hvert år ut til et FO-medlem eller en gruppe FO-medlemmer som i særlig grad har utøvd godt sosialt arbeid eller bidratt til fagutvikling innenfor fagfeltene til barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. I 2019 deles sosialarbeiderprisen ut under landsmøtet.

I 2019 kårer FO årets tillitsvalgt. Sammen med andre LO forbund hyller FO i år våre tillitsvalgte. De opplever økende press i rollen, og står på for sine medlemmer og for et rettferdig og velfungerende arbeidsliv.

Vinner av sosialarbeiderprisen 2018

Vernepleier Bernt Barstad

Vinner av sosialarbeiderprisen 2017

Kongsberg barnevernstjeneste

Vinner av sosialarbeiderprisen 2016

Gurid Aga Askeland

Vinner av sosialarbeiderprisen 2015

Marianne Ragna Andreassen

Kommunikasjon FO har profilert seg bra på mange ulike områder de siste årene, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Vi har publisert debattinnlegg og kronikker med lokale og sentrale tillitsvalgte som avsendere i landets nyhetsmedier. Spesielt har FOs meninger vært synlige i forbindelse med valgkamper, budsjettarbeid og en rekke enkeltsaker som har vært viktige for medlemmene.

Utvikling av sosiale medier har vært en viktig del av kommunikasjonsarbeidet i perioden. I perioden har Facebook-siden til FO vokst fra 3200 til 8900. FO har blitt mer aktiv på Twitter, og har etablert en Instagram-konto.

Vi har vektlagt strategisk bruk av ulike sosiale mediekkanaler – med gode resultater. Ved flere anledninger har FO nådd flere hundre tusen personer på Facebook. I 2017 nådde filmen «Vi står opp for trygghet» 187 000 på Facebook og i 2018 ble filmen fra kampanjen «Takk mamma, takk pappa» sett av 190 000.

I 2019 fikk FO nye, spreke nettsider som møter dagens krav til utforming og lesbarhet på PC, nettbrett og mobil. Arbeidet med å videreutvikle sidene og innholdet pågår fortsatt, men har gitt FO et betydelig, digitalt løft som er godt mottatt av medlemmene.

Organisasjon FO har arbeidet aktivt og mye med omfattende organisasjonsutviklingsprosesser i hele organisasjonen.

Perioden har vært preget av arbeid med å iverksette flere sentrale vedtektsendringer vedtatt av Kongressen i mars 2015, med konsekvenser for FOs organisasjons- og beslutningsstruktur. Den mest omfattende vedtektsendringen gjaldt profesjonsrådenes plass og rolle i FO. Det er jobbet med at FOs profesjonspolitik skal prege FOs arbeid på alle nivåer, i landsstyre, arbeidsutvalget, profesjonsrådene og avdelingene.

FO-Studentene FO-Studentene har arbeidet med satsning på synlighet i sosiale medier, særlig Facebook og Instagram. Flere store markedsføringskampanjer har blitt gjennomført.

Det har også vært økt fokus på å få publisert innlegg og artikler i Fontene og andre medier. Fra 2016 har FO-Studentene laget eget magasin, som brukes til studentrekruttering ved studiestart. Magasinet har fått gode tilbakemeldinger. Studentrekrutteringsarbeidet i perioden har fungert bra, med godt samarbeid mellom FO-Studentenes lokallag, FOs fylkesavdelinger og forbundskontoret ved studentrådgiver.

Medlemsutvikling FO er en organisasjon i vekst, antall medlemmer har økt i perioden. De positive resultatene skyldes en kombinasjon av aktiv medlemspleie for å stoppe frafall og vervekampanjer for å rekruttere nye medlemmer. Siden 2015 har vi fått 3000 nye medlemmer. Vervekampanjene i 2018 og 2019 satte nye rekorder med antall innmeldte.

Organisasjonsprosenten i samfunnet går ned innenfor helse- og sosialsektoren. Årlig øker antallet stillinger besatt av barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i sektoren med rundt 1 200. Dette understreker at FO ennå har et betydelig vervepotensiale. Det gjelder innenfor alle yrkesgruppene, innenfor alle sektorer og i alle fylker.

Økonomi I perioden 2015-2018 har FO hatt en positiv økonomisk utvikling med overskudd tre av fire år, med et lite underskudd det fjerde året. Dette har gitt mulighet til å bygge opp fri egenkapital. Streikefondet er nå større enn henholdsvis kongressens krav om størrelse på 5% av driftsinntekter og LOs minimumskrav på kr. 600,- pr. yrkesaktivt medlem. Men et streikefond kan aldri bli stort nok.

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboës gate 13
Pb 4693 Sofienberg
0506 OSLO

kontor@fo.no
+47 919 19 916

fo.no

